

הַמְּלֶכֶת הַיְמִימִים

דָּוִד זְאֵמוֹשֶׁטְשׁ

(קמפן, תקמ"ט — ברסלאו-תרכ"ד)

א

זמר לשבת קדש

בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, מֶלֶךְ הַיְמִים!
 מִה־מָאָד יִקְרָתְךָ בְּצִינֵי אִישׁ קָמִים,
 בְּךָ יָנִים יִצְנַג בְּפִשְׁהוּ,
 כֹּל יֵצֵא לִפְעוֹ וְלַעֲבוֹדָתוֹ.
 כִּי בְךָ בָּסֵר אֱלֹהִים לִסְגָלָתוֹ, 5
 שֶׁבֶת וַיִּנְפֹּשׁ מִמְּלֹאכֶתָהוּ.

בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, גֹּזֵר הַיְמִים!
 רְשָׁעִים יִרְאוּךָ פָּנִים נוֹרָמִים,
 כִּי לְאַסְף הוֹן וְעֶשֶׂר מְגַמְתָּם,
 אוֹי לָהֶם, אֶל-מִנְחַתְךָ לֹא שָׁעוּ, 10
 נִצַּח לֹא יִנּוּחוּ וְלֹא יִרְקָעוּ,
 כְּלֵי מִצּוֹא מְנוּחַ יִשׁוּבוּ לְאֲדָמָתָם.

בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, מְבַחֵר הַיְמִים!

א

1 מלך הימים, כינוי לשבת, וכינויים מעין אלה נמצאים בראש כל מחרוזות.
 6 שבת, ע"פ שמות לא, יז.
 10 מנחתך, היינו מנחתך.

- אל-תִּבֹּט אֶל-עֵמֶל הַמִּתְקוֹמְמִים,
15 יִסְתְּרוּ נָא גַם הַיּוֹם אֶת-הָאָרֶץ.
יִשְׁלִיכוּ עַל-עַפְרוֹת וְהִבּוּ יְהָבָם,
שׂוֹא תִקְנֹתֶם עָמָל וְאָנוּ רְהָבִים,
פְּתֹאוֹם יִהְיוּ מֵאֲכָל לֶחֶם וְשָׂרֵץ.
- כְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, הַדֵּר הַיָּמִים !
20 קְדוֹשׁ אַתָּה לְנִכּוֹנִים נִחְקָמִים,
יִשְׁכַּחוּ הַיּוֹם אֶת-כָּל-עֵמֶלֵיהֶם,
יִרְנְנוּ לֹאֵל סִי כְבוֹדוֹ יֹאמְרוּ,
בְּקִרְבֵּי יִשְׂרָאֵל וְגִדְלָתוֹ יִסְפְּרוּ,
יִצְמְקוּ לְעִשְׂרִים וְעַל-צָרוֹר כְּסִפֵּיהֶם.
- כְּרוּךְ בּוֹאֵךְ, שֶׁפֶר הַיָּמִים !
25 אֲגוּרָה בְּאֶהֱל עוֹקְמִים,
אֲשִׁירָה נְאֻזְמָרָה לֹאֵל הַיָּנוּ,
אֲנִשִּׁי אֶמֶת לֹא יִעֲבְדוּ הַיּוֹם עֲבוּדָה,
כְּמוֹנֵי אֶל-אֵל סִי יִתְּנוּ תוֹדָה,
30 וְהוּא יִשְׁלַח בְּרִכָּה בְּאַסְמִינוּ.

17. עמל, ע"פ תהלים צ, י, והשווה שם מ, ה.

26. אגורה, תהלים סא, ה.

27. אשירה, ע"פ תהלים כז, ו.

30. והוא ישלח, ע"פ דברים כח, 8.

ב

כאשר נטע נח

כַּאֲשֶׁר נָטַע נַח אִישׁ תָּם כַּרְמֵהוּ.
 אָמַר לוֹ הַשֵּׁטֶן: יַחֲדוּ נִטְעֵהוּ.
 וְהִנֵּה רָחֵל, חֲזִיר, נֶאֱרִי שְׂחַט שְׂחַטָּה.
 בִּינוּ סִדְקִים בְּאַצְבָּעוֹ הָאֲדָמָה.
 וַיֹּאמֶר: אִישׁ יִשְׁתָּה כּוֹס צַחַת יַיִן. 5
 כִּרְחֵל יִהְיֶה. שֶׁפֶל רוּחַ וְשַׁח צִיָּן.
 וְאִם בְּצִנּוֹת נִקְשׂוּ יִשְׁתָּה כּוֹסוֹת שְׂחַטִּים.
 כַּאֲרִי יֹאמֶר: לִי אֶרְצֵן. גַּם שְׂחַטִּים.
 אִם שָׁלַשׁ יִשְׁתָּה הַסַּבָּא וְזוֹלָלָה.
 כַּחֲזִיר בְּעִשְׂקָהּ וּבְקִיטָהּ חוּצוֹת יִתְגַּלְלֵל. 10

ב

1 כאשר, השיר מיוסד על המדרש (תנחומא נח יג): כשבא נח ליטע כרם בא שטן ועמד לפניו. אמר לו: מה אתה נוטע? אמר לו: כרם. אמר לו: מה טיבו? אמר לו: פירותיו מתוקים, בין לחים בין יבשים, ועושים מהן יין המשמח לבבות, דכתיב: "ויין ישמח לבב אנוש". אמר לו שטן: בוא ונשתתף שנינו בכרם זה. אמר לו: לחיי! מה עשה שטן? הביא כבש והרגו תחת הגפן. אחר כך הביא ארי והרגו. ואחר כך הביא חזיר והרגו. ואחר כך הביא קוף והרגו. והטיפו דמם באותו הכרם והשקוהו מדמם. רמז לו: שקודם שישתה אדם מן היין הרי הוא תם ככבש זו שאינה יודעת כלום וכרחל לפני גוזזיה נאלמה. שתה כהוגן, הרי הוא ביבור כארי ואומר: אין כמותי בעולם! כיוון ששתה יותר מדאי, נעשה כחזיר מתלכלך במי רגלים ובדבר אחר. נשתכר נעשה כקוף עומד ומרקד ומשחק ומוציא לפני הכל גבלות המה ואינו יודע מה יעשה.